

Poul Møller: I en enakter, hvis titel jeg har glemt, siger forfatteren Soya et sted: du har det ligesom politikere, de er kloge, når de sidder ned, end når de står op. Denne bemærkning faldt mig ind, da jeg hørte det ærede medlem hr. K. B. Andersens tale her til morgen. Det var en uendelig tærsklen langhalm i døgnets rejsestald uden at betro hverken offentligheden eller denne sal noget som helst om landets problemer, om det, der virkelig står på dagsordenen, om det, vi skal i gang med, om markedsspørgsmål og økonomiske spørgsmål, alt det, som man dog skulle tro ordføreren for landets største parti, socialdemokratiet, havde et og andet at sige om. I stedet for var han optaget af at læse annoncetekster op om møder, der skulle holdes grundlovsdag.

Den frie debats betydning er noget, jeg gerne vil gøre en indledende bemærkning om. Alle vi i det høje ting er selv besjælet af den frie debat, og vi ved, at den er det eneste sikre kendetegn for et folkestyres eksistens. Den frie debats betydning er mangesidig. Den stiller magthaverne og dem, der søger magten, lige, så vælgerne kan få de bedst mulige betingelser for at bedømme dem. Den frie debat er den bedste garanti for, at et statsstyre ikke udarter til ubillighed, og den sikrer, at magthaverne aldrig kommer til at føle sig som afguder, men ustandselig må indrette deres handlinger efter en bedømmelse af, om de kan holde under den fri debats vilkår. Det er også klart, at hvis denne debat skal have den tilsigtede virkning og derved give det demokratiske statssystem et fortrin fremfor andre styreformere, er det nødvendigt, at den føres til tider skarpt og altid uden persons anseelse. Den offentlige kritiker, der herinde hellere vil takkes dem, der sidder højt på strå, end at fremføre det om deres handlinger, hensigter og resultater, som for ham er sandheden, og som han er i stand til at sandsynliggøre med argumenter og kendsgerninger, denne politiker har svigtet sin pligt over for folkestyret. I tider, hvor de store befolkningsgrupper igennem deres repræsentanter deltager ligeligt i lovgivningsarbejdet, vil debatten have tendens til at mildnes, mens den til andre tider, hvor den ene befolkningsgruppe i kraft af et spinkelt flertal vil herske og

beherske, skærpes, ikke mindst fordi kritikken er de beherskedes våben, som den frie forfatning har givet dem til at søge magtforholdene forandret.

Disse bemærkninger gør jeg i anledning af en kronik, som statsministeren for nylig har skrevet i dagbladet Aktuelt. Denne kronik har ladet forstå, at i hvert fald han er af den mening, at debatten i det danske folketing har udartet i en personlig forfølgelse, og at det især er mit partis repræsentanter herinde, som bryder debattens uskrevne love. Statsministeren skrev — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Siden grundlovens fornyelse har statsministerposten skiftet indehaver fire gange. I september 1953 på grund af politisk skifte. De øvrige gange som følge af arbejdspress og sygdom. Om det er dette sidste moment, der har fristet et bestemt parti til at specialisere sig i personlige angreb på statsministre, ved jeg ikke. Men der kan jo ligge et ræsonnement bag. Er man kommet af med tre socialdemokratiske statsministre, kunne det jo være, at også nummer fire lod sig ekspedere.“

Hvis det hele ikke kun er ministerens behagelige, omend måske lidt udsøgte spøg, må ordene opfattes, som om vi stræber statsministeren på liv eller helbred. Inden jeg for mit vedkommende vil betragte mig som en kongemorder i nærheden af Finnerup lade, vil jeg derfor anmode den højtærede statsminister om ved denne, den førstgivne lejlighed at udtrykke sig nærmere og forklare, hvorved vi i vor kritik af ham har afsløret så lave og ondsindede motiver, at han som statsminister kan skrive, som han har gjort. Indtil da vil jeg betragte det som et absurd følelsesudbrud, der snarere må tilskrives irritabilitet som følge af nærgående kritik end udslag af moden overvejelse. Men hvorfor skulle dette absurde indslag i debatten da ikke ligesom sætte punktum for denne samling, der i så mange henseender har været præget af det moderne dramas absurditet, der viser menneskers handlinger som funktion af påvirkninger og impulser, de aldeles ikke selv behersker?

Begyndelsen af folketingsåret i oktober skete i forventning om et virkeligt tøbrud i det hjemlige politiske klima. Statsministeren havde netop talt om nye perspektiver i dansk politik, og alle var vi optaget heraf.